

Η ΤΕΧΝΗ ΜΑΣ

(*Δερθρον καλλιτέχνη*)

“Η γλώσσα μας πήρε τὸ δρόμο τῆς. Ἐχουμεῖνα κύκλο ποιητικὸν καὶ συγραφικόν, μ' ἔνα τρανὸν ποιητή, ποὺ μᾶς γιομίζει πλέον τῇ διάνοιᾳ, σ' ἔνα ἀπέραντον αἰσθητικὸν ὅρζοντα. Γι' αὐτὸν πρέπει νὰ πάνε μπρὸς καὶ οἱ ἄλλες Τέχνες, ἀφοῦ εἶναι μιὰ ἡ φιλοσοφία τους.

Μὰς ἡ γλώσσα τράβηξε μπρὸς ἐπαναστατικά, καὶ στὸν ἀγώναυν αὐτὸν ἐρεύσκηνα ἔρχονται τώρα καὶ οἱ ἄλλες ἀδερφάδες, ἀχώριστες καὶ τωριαστές. Ποιός δὲν ξέρει πώς οἱ δύστυχες αὐτὲς ἀκολουθάνε ἀκόμη τὸ σκολαστικὸν καὶ πνιχτικὸν δρόμο, ποὺ τὸν παρατησε πιὰ ἡ ἀληθινὴ λογοτεχνία μας; Ἡς σπάσουν τώρα τὰ δεσμά τους, ἀς ἀφίσουντες πιὰ τὰ ρείπια ἡσυχία στὶς δόξες τους.

Ο Ἀρχαιολόγος συντριψτικε, σατυρικὰ πλασμένος ἀπὸ τὸν Καρκαβίτσα. Οἱ Γύψινες ἀποτύπωσες, ποὺ τρῶνε τὰ χρόνια τὸν σπουδαστῶν μας στὸ Ηολυτεχνεῖο, τὰ Καλούπια καὶ οἱ Κανάνες — ποὺ μετροῦντες οἱ δασκάλοι τὴν τέχνην, ἀς τσακιστοῦν σκύνη, καὶ φριασίδωμα νὰ γενοῦν στὸν ἀποθαμμένους ἀντανοίς. Ἡς ξαναψιαθειρτῇ στὸν τόπο μας ἡ Ἀρχιτεχνοτυκή, ποὺ καταστρώρικε τόσο ἀδοξα ἀπὸ τοὺς μηχανικοὺς τοῦ ἀμιαρτωλοῦ πολυτεχνείου μας, σωστὴ Μιστριώτικη γεννια. Ἡ ζωγραφικὴ καὶ ἡ γλυπτικὴ μας ἀς πέσουν νὰ προσκυνήσουν τὴν πολύμορφη φύση — ἀς μελετήσουν τὴν ζωντάνια τῆς, ἀς λουστοῦντες στὸ φῶς τῆς — κι ἀς τὴν ὑμήσουν ἀγνοὶ καὶ δλοκάθασοι ἀπὸ τὸ «Ἀκαδημαϊκὸν ἄγος».

Ἡ τέχνη εἶναι ἡ ζωὴ, εἶναι ἡ φύση ποὺ μᾶς ἀγκαλιάζει δλόγυρά μας. Ἡς σπάσουμε τὶς ἀλισσίδες ποὺ μᾶς δένουν καὶ τὰ σκολειὰ ἀς καοῦντες στὴν ἀνάγκη γιὰ νὰ κερδίσουμε τὴν ἐλευθερία μας.

Στὴν Εὐρώπη ἡ ἐλευθερία αὐτὴ ἐγέννησε τεχνίτες, σὰν τὸν Delacroix, τὸν Puvis de Chavannes, τὸν Manet καὶ ὅλους τοὺς σημερινοὺς ἐπαναστάτες ποὺ ἄνοιξαν τὸ μεγάλο δρόμο, γιὰ νὰ μιλήσουμε μόνο γιὰ ζωγράφους.

Τὸ ἀγνὸ αἴστημα ποὺ παίρνει ὁ παρθένος τεχνίτης δλοῦσια ἀπὸ τὴν φύση, τὸ ἔξωτερονεύει ἀνάθελα, διονυσιακὰ μεθυσμένος, σὲ εἰλικρινὰ ἔργα ποὺ φωνάζουν τὴν συγκίνησή του. Ἡ τέχνη μας θὰ μεστωθῇ μέσ' στὸ σπουδαστήριο τοῦ ἀνοιχτοῦ ἀέρα στὴν πολύτροπη ἐλευθερία ποὺ μᾶς χαρίζει ἡ φύση, αὐτὴ θὰ δώσει τὰ χαραχτηριστικὰ τῆς ἐθνικῆς μας τέχνης, ἀνάλογα μὲ τὸν ἐσωτερικὸν κόσμο τοῦ τεχνίτη.

μας. Καὶ τὸ φῶς θὰ χύσει τότες τὶς λαμπράδες του, τὶς ἀλήθειες καὶ ὅμορφιές του.

Καλλιτεχνικὸν κίνημα δὲν ὑπάρχει ἀκόμη στὴν Ἑλλάδα ποὺ εἶναι πνιγμένη ἀπὸ τὸν Ἀκαδημαϊσμό. Οἱ τεχνίτες ποὺ νοιώθουν μέσα τους τὴ φωτιὰ ποὺ πρέπει νὰ τοὺς ὅδηγήσει στὸ ξεσήκωμα, ἀς ἐνωθοῦνται.

Ἐτοι ἔγινε καὶ στὴ γλώσσα, ἔτοι γίνεται καὶ σὲ κάθε ἐπαναστατικὴ ἐκδήλωση ποὺ φέρνει σὲ κάτι καλό.

Φτάνει μόνο ἡ ιερὴ πεποίθηση καὶ ἡ ἐργασία ἀκλόνητη θὰ στεφανώσει τὸν ἀγώνα.

Ἄς ἐνωθοῦν ἀπόρσωπα ὅσοι νοιώθουν τὰ μανιφέστα τῆς ψυχικῆς ὁρμῆς γιὰ νὰ συστήσουν σπουδαστήρια, ἀν θέλουν νὰ ξεσκλιψωθοῦν ἀπὸ τὴν ἀσρυπτικὴ περικυκλωσία ποὺ τοὺς πνίγει δλοένα:

Ἄς ἐργαστοῦντες ὅσοι νοιώθουν μέσα τους κάποια ἀνώτερη πνοή, νὰ ξεχωρίσουν ἀπ' τὰ συνειθυμένα γιὰ λυτρωθοῦν ἀπὸ τὴν φόνισσα ἀτμοσφαίρα τῆς μπακαλίκης ζωῆς — ἀπὸ τὶς φεύτικες ἐλπίδες, περιμένοντας τὸν ἀναμενόμενο προστάτη τῆς Τέχνης.

Εἶναι καιρὸς νὰ ἐνωθοῦνται οἱ θέλουν νὰ πάνε μπρὸς μακρὰ ἀπὸ τὶς συντριψτικὲς τὸν «καλλιτεχνικὸν ἐταιρειῶν» ποὺ ἀλληλοτροχώγουνται μονάχα γιὰ τὸ προεδρικὸν φουσφέτι καὶ γιὰ τὴν κοσμικὰ ἐπίδειξη.

Τὶς Τέχνη γιὰ τὴν Τέχνη δὲν εἶναι πρωτάκουστη οὐρανοὶ μὰ καὶ δὲ χωρεῖ τίποτα παραπάνω στὸν ἀληθινὸν τεχνίτη ἀπὸ τὶς φευτίες ποὺ δργιάζουν δλόγυρα.

Ἄς γενεῖ ὅπως κι ἄλλον, ὅπως γίνεται καὶ στὴ φύση.

Ἄς μαζευτοῦνται οἱ ὁμοιδεύτες νὰ ἐργαστοῦν καὶ ἀς παροντιάσουν κάτι σοβιαρὸ — οἱ ἐκλεκτοὶ πάντα θάναι μαζί τους.

Ο «Νομιμάς» ποὺ τράβηξε παλληκαρίσια καὶ μαρτυρικὰ τὸ δρόμο του, ποὺ φιλοξένησε κάθε ἐκδήλωση διανοιτκή, μοῦ ἐμπνέει τὰ σημερινά μου λόγια.

ΑΠΡΟΣΩΠΟΣ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ η. κ. ΥΔΡΟΛΙΠΤΑΣ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΑΘΗΝΩΝ

Προσκαλοῦνται οἱ η. κ. ὑδρολιπταὶ οἱ καθυστεροῦντες τὸ ἀντίτιμον τοῦ ποσίμου ὕδατος τοῦ παρελθ. ἔτοις 1913, ὅπως προσέλθωσιν ἐντὸς 10 ἡμερῶν ἀπὸ σήμερον καὶ καταβάλωσιν εἰς τὸ Δημοτικὸν Ταμεῖον τὴν ὁρειλήγην των, καθ' ὃν παρερχομένης τῆς προθεσμίας ταύτης, ἡ ὑπηρεσία θέλει προβῆ εἰς τὴν ἀποκοπὴν τοῦ ὕδατος ἀδιακρίτως; Λίγες οὐδεμιαὶ ἀλλαγές εἰδοποιήσετος.

Ἐγ. Αθήνας η 15 Απριλίου 1914.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου τοῦ 'Υδραυλ. Τμήμ. τοῦ Δήμου)